

DRŽAVA BEZ DRŽAVNIKA

Iskustvo nas uči da o rezultatima lokalnih izbora u Hrvatskoj nikad ne odlučuju samo lokalne, komunalne teme, nego da su i ti izbori protkani općim, nacionalnim pitanjima, pa su time i jasan pokazatelj snage političkih stranaka.

Ima li se to na umu, i ako se vodi računa o tome da Milanovićeva vlada upravlja Hrvatskom već godinu i pol – dakle, u razdoblju iznimno teške gospodarske krize koju prati poplava nezaposlenosti i siromaštva – teško bi se moglo kazati da su SDP, HNS i njihovi sateliti iz nedavnih lokalnih izbora izišli kao gubitnici. Ne računajući Zagreb, oni su osvojili vlast u nizu većih hrvatskih gradova te su ojačali položaj u sjeverozapadnoj i istočnoj Hrvatskoj. S obzirom na opće prilike u državi, nesposobnost vlade i njezinu zapanjujuću odlučnost da produbljuje ideološke jazove i prijepore u hrvatskome društvu, stranke Kukuriku koalicije ipak su ubrale relativni uspjeh. Naravno, ne bi on bio moguć da Hrvatska demokratska zajednica nije teško kompromitirana i već godinama zabavljena uglavnom samom sobom.

Taj je socijalni i politički okvir pružao iznimnu prigodu strankama koje se bar verbalno pozivaju na pravašku tradiciju i koje obično svrstavamo pod neprecizni, uopćeni atribut *državotvornoga*. No, umjesto da iskoriste prigodu i nametnu se kao treća snaga i nezaobilazan čimbenik hrvatskoga političkog života, te su stranke opet – nakon glavinjanja i debakla na referendumu o pristupu Europskoj uniji – pokazale nemoć. Budući da nisu uspjele ponuditi alternativu čak ni u ovako dramatičnim okolnostima, nakon više od dva desetljeća samostalnoga državnog života i nakon petnaestak godina hrvatskog posrtanja pred inozemnim diktatima, jedna od neminovnih posljedica toga izbornog poraza zasigurno je i širenje uvjerenja kako su se te skupine svele na mrlju na onoj stranici naše povijesti koju treba zauvijek zatvoriti, budući da bez toga nema okretanja budućnosti i sazrijevanja novih snaga.

Kad Hrvatska ne bi kronično patila od nedostatka državnika – dakle, političara koji gledaju dalje od idućih izbora i misle na nešto vrjednije od vlastitih trbuha – na političkome bi se centru, koga već dugo zauzima HDZ, poodavno shvatilo kako se nacionalni interes ne svodi na gušenje pravaškoga („nacionalističkog“) bloka niti na manipulaciju nezrelim, slabo pismenim, a ponekad i korumpiranim prvacima tih malih stranaka, nego bi se taj interes štitio upravo jačanjem toga bloka koji bi u perspektivi bio, s jedne strane, stabilan i pouzdan koalicijski partner (uslijed čijeg postojanja ne bi bili potrebni, pa ni mogući nenačelni savezi s nekim manjinskim strankama koje su Hrvatskoj nerijetko omča oko vrata), a s druge bi strane glavnoj snazi političkog centra otvarao više manevarskog prostora u odnosima s inozemnim partnerima, a napose u odnosima s Bosnom i Hercegovinom, državom koja je nama zbog tamošnjih Hrvata i zbog svoga geopolitičkog položaja nesumnjivo na prvome mjestu.

Posve očito je da je strategija rastakanja pravaštva izravna izvedenica zamisli o potrebi strukturiranja hrvatske političke scene kao bipolarne, pri čemu bi HDZ imao dominirati centrom i desnicom, ne dopuštajući da na tome dijelu spektra izraste bilo koja snaga koja bi ga mogla ugroziti. To je bilo moguće dok je HDZ nastupao kao pokret, ali se pretvaralo u karikaturu, pa i izbornu nasilje onda kad se on svodio na stranku. Iz sadašnjega privezivanja jedne pravaške skupine uza se, ne može se još sa sigurnošću zaključiti, kani li sadašnje vodstvo HDZ-a nastaviti politiku aktivnog sprječavanja nastanka pravaškoga bloka, ili samo procjenjuje da će tim manevrom obeshrabriti i one najupornije pristaše pravaške ideologije, koji će onda biti prisiljeni na pristupanje HDZ-u radi pokušaja preoblikovanja te stranke iznutra. No, posve je izvjesno da će taj proces, krenuo on u jednome ili u drugom smjeru, biti uglavnom okončan do idućih parlamentarnih izbora. Jer samo bi vrlo površan promatrač mogao pomisliti da solidan izborni rezultat HDZ-a valja pripisati samo oporavku te stranke, a ne i drugim razlozima.

Tomislav JONJIĆ

IZ SADRŽAJA

IZBORNE POBJEDE ZALIVENE ŠAMPANJCEM..... 4	<i>Josip Ljubomir BRDAR</i>
PRESUDE KAO SASTAVNI DIO POLITIKE 6	<i>Tomislav JONJIĆ</i>
IZ ZAGREBAČKE PODRUŽNICE 9	<i>Zorka ZANE & Marko GRUBIŠIĆ</i>
MACELJSKA KOMEMORACIJA 2. LIPNJA 2013. 10	<i>Damir BOROVIČAK</i>
KISELJAK: OBILJEŽENA 68. OBLJETNICA ZLOČINA NA CRVENOJ STIJENI 13	<i>Ana POPOVIĆ</i>
OBILJEŽENA OBLJETNICA PADA ODŽAKA. 14	<i>Ivo TUBANOVIĆ</i>
PLEHAN: POSJET BOSANSKOJ POSAVINI NEKADA I SADA (III.) 15	<i>Dr. Vjeko Božo JARAK</i>
NAŠ NUTARNJI SVIJET (12) 18	<i>Maja RUNJE, prof.</i>
SAVJET LIJEČNIKA 18	<i>Dr. med. Drina BLAŽEKOVIĆ-SOJČIĆ</i>
O LJUDIMA I ŽIVOTU PREMA KNJIŽEVNOM DJELU MILE BUDAKA (3.) 22	<i>Maja PAVELIĆ RUNJE</i>
PRINOSI DR. NIKOLE MANDIĆA (1869.-1945.) HRVATSKOJ POLITICI (II.) 25	<i>Dr. sc. Stjepan MATKOVIĆ</i>
“BEZIMENI” – VLČ. JOSIP KONOPKA, KAPELAN IZ BIJELJINE, U LOGORU KRNDIJA KOD ĐAKOVA, 1945.-1946... 30	<i>Dr. sc. Vladimir GEIGER</i>
“JA SAM BILA BAŠ NI KRIVA NI DUŽNA” 36	<i>Dr. sc. Branko OSTAJMER</i>
TRIVIJALNA HISTORIOGRAFIJA U HRVATA (VI.) 39	<i>Bruno ZORIĆ, prof.</i>
IN THIS ISSUE 47	
IN DIESER AUSGABE 48	